

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het Schaliënhuys en klooster van de zusters van O.L.V.-visitatie van Kruibeke te KRUIBEKE

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010 en 19 november 2010;

Gelet op het ministerieel besluit van 7 oktober 2010 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen Schaliënhuys en klooster van de zusters van O.L.V.-visitatie van Kruibeke;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door het agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Oost-Vlaanderen op datum van 2 mei 2011, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 5 mei 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de artistieke, historische en sociaal culturele waarde:

- als monument

Schaliënhuys en klooster van de zusters van O.L.V.-Visitatie van Kruibeke, gelegen te KRUIBEKE (KRUIBEKE), Langestraat 12

bekend ten kadaster:

KRUIBEKE, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 819A2,819Z (deel)

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° De historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Het Schaliënhuis is een representatief voorbeeld van een 17de-eeuws bak- en zandsteenhuys met bewaarde raamomlijstingen, dakgebinte, moer- en kinderbalken, betegelde vloer op de zolder (eerder uitzonderlijk). Origineel schrijnwerk bleef bewaard of werd minutieus nagemaakt bij de laatste restauratie. Het interieur telt tal van 18de en 19de-eeuwse interieurelementen zoals stucwerk op een schouw (benedenverdieping Schaliënhuis) en plafonds (zowel in de seculiere delen als kapel), schouwmantel met Delftse tegels, binnenschrijnwerk (zowel origineel als goede kopieën van de laatste restauratie).

De kapel is een representatief en uitzonderlijk voorbeeld van een private, authentieke kloosterkapel en behield zijn typische 18de-eeuwse aankleding met barokaltaar, glas-inloodramen, schilderijen in het altaar, tabernakel, stucplafond, ...

Het aansluitende klooster heeft een typische baksteenarchitectuur, langs de straatzijde sober gedecoreerd met imitatiespeklagen en langs de achterzijde ongedecoreerd. De gang en aansluitende spreekkamer zijn voorzien van lambriseringen en typische 19de-eeuwse vloeren. De trap naar de bovenverdieping is duidelijk een recuperatietrap uit de 17de / 18de eeuw. Een 18de-eeuws dakspant werd herbruikt op de vleugel aansluitend bij het Schaliënhuis. Het binnenschrijnwerk bleef bewaard.

Onder beide panden een representatief voorbeeld van 16de-eeuwse kelder met kruisribgewelven, mogelijk van een ouder pand.

2° Historische waarde:

Schaliënhuis toebehorende aan verschillende prominente Antwerpse families. Vanaf 1677 moederhuis van de Geestelijke Dochters, een typisch contrareformatorisch verschijnsel. De Geestelijke Dochters werden gesticht door Maria Goebau. Haar portret bleef in het Schaliënhuis bewaard. In het Schaliënhuis ligt de kern van wat vanaf 1842 de kloostergemeenschap 'Zuster van O.L.V.-Visitatie van Kruibeke' zal worden. In de 19de eeuw zal de orde in zuidelijke richting, aansluitend bij het Schaliënhuis een nieuw klooster optrekken. Beide panden zijn representatief voor beide fases – gescheiden door de Franse Revolutie - van geestelijk leven op deze plaats.

3° Artistieke waarde:

Schaliënhuis, 17de-eeuws pand met alle typische kenmerken: zand- en baksteenarchitectuur, natuurleien dak (reden van de naam van het pand 'Schaliënhuys'), moer- en kinderbalken. Goed bewaarde 18de-eeuwse kapel met barok-

interieur met stucwerken, altaar, glas-in-lood, zuidelijk salon met 18de-eeuws stucwerk, schouwmantel met Delftse tegels, origineel binnenschrijnwerk, 17de-eeuwse trap. In het pand bleef het 17de-eeuwse schilderij van de stichteres Maria Goubau van een onbekend meester bewaard.

Klooster, 19de-eeuwse uitbreiding met een typische geüniformeerde bakstenen gevel (begin 20ste eeuw) met imitatiebanden, segmentboogvormige ramen, met blauwe hardsteen omlijste toegangsdeur met bovenlicht, neogotische nis met Mariabeeld in de gevel. Onversierde achtergevel.

4° Sociaal-culturele waarde:

Het Schaliënhuis behoorde toe aan verschillende prominente Antwerpse families. Vanaf 1677 was het het moederhuis van de Geestelijke Dochters te Kruibeke die als doel hadden: onderhoud van het kerkelijk linnen, ziekenzorg en onderwijs. De laatste functie wordt nog steeds op de site gerealiseerd. De Geestelijke Dochters waren een typisch en belangrijk religieus verschijnsel tijdens de contrareformatie.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010).

Brussel,

06 JULI 2011

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS

Vlaams Ministerie van Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
Departement RWO
Onroerend Erfgoed

Plan als bijlage bij Ministerieel besluit tot bescherming van monument

Provincie : Oost-Vlaanderen

Gemeente : KRUIBEKE

Dossier nr. : 4.001/40000/D2352.1

Plan nr. : 1/1

Ref. : KT

Omschrijving :

Schaliënhuys en klooster van de zusters van O.L.V.-visitatie van Kruibeke

Monument

Landschap

Stads- en dorpsgezicht

Archeologische site

Sectie :

Schaal : zie plan

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel,

06 JULI 2011

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS

**Scharenhuis
en klooster van
de zusters van
O.L.V. visitatie
van Kruibeke**

Legende
 monument
 Reeds beschermd als monument

Afbakening gebaseerd op KADMAP 2009